

Тема 4 **Видимий і невидимий світ**

Що таке видимий і невидимий світ?

Зі Святого Письма довідуємося про сотворення Богом видимого і невидимого світу. Про сотворення світу видимого, вінцем якого стало сотворення людини, багато дізнаємося вже з перших глав книги Буття. Водночас Святе Письмо подає нам численні свідчення про духовний невидимий світ, зокрема, розповідаючи про ангелів.

І побачив Бог усе, що створив: і воно було дуже добре (Бут 1,31).

Існування видимого світу людей і невидимого світу ангелів свідчить про багатство й розмаїття сотвореного Богом світу, в якому все існує в гармонії. Видиме й невидиме є одним творінням, яке Бог бачить добрим.

Ангели

 113-117

Ким є ангели?

У Святому Письмі знаходимо численні згадки про ангелів.

У книзі Буття читаємо про ангела, який був поставлений охороняти вхід до раю (Бут 3,24). Патріарх Яків бачив ангелів у своєму сні (Бут 28,12). Багаторазово ангели згадані і в книзі Псалмів, у книзі Іова, у пророків.

Бо ангелам своїм він повелить про тебе, щоб берегли тебе на всіх твоїх дорогах (Пс 91,11).

У книгах Нового Завіту також є чимало згадок про ангелів, які діють у світі. Ангел приносить Захарії вістку про народження Йоана Хрестителя (Лк 1,8-20). Ангели супроводжували Христа на землі, та будуть супроводжувати його знову пришестья. Ангели допомагають апостолам, зокрема, звільняють Петра з в'язниці (Ді 12,7-17).

Ангели є нетлінними духами, що досконалістю перевищують видимі створіння, постійно перебувають з Богом, спілкуються з Ним, сповняють його волю. Ангели є особами, здатними спілкуватися з Богом, між собою і з людьми. Гармонійне спілкування ангелів між собою називаємо хорами.

Бо Тебе хвалять ангели, архангели, престоли, господьства, начала, власті, сили і многоокі херувими; перед тобою стоять навколо серафими (Божественна Літургія).

У Біблії не знаходимо конкретного часу, коли були сотворені ангели, але з книги Іова довідуємося, що ангели були створені раніше за землю (Іов 38,4-7).

Отже, до того, як був сотворений матеріальний світ, духовний вже існував, а частина ангелів вже навіть вчинила переступ волі Божої. В Анафорі Літургії святого Василія Великого згадано дев'ять ангельських чинів. Пророк Даниїл зазначає, що ангелів є «тисячі тисяч» і «силенна безліч» (Дан 7,10).

Упадок ангелів

✚ 142-144

Звідки походить зло?

Диявол ... душоубець від початку, і правди він не тримався, бо правди нема в ньому. Коли говорить брехню, зі свого говорить, бо він брехун і батько лжі (Йо 8,44).

Усе багатство й різноманіття сотвореного Богом світу — видиме й невидиме — було дуже добре (Бут 1,31). Бог не є творцем зла, бо ніхто і ніщо

не є злим від природи. За свідченням Святого Письма, зло з'являється пізніше — через відкинення добра, — бо є обмеженням і спотворенням того, що добре. Як темрява появляється внаслідок віддалення від світла, так зло появляється внаслідок віддалення від Бога — джерела добра і любові.

Люцифер — латинською «світлоносний».

Тих ангелів, які є супротивні Богові, ми називаємо «дияволами», «бісами», «злими духами», «впалими ангелами». Вони відійшли від Бога через свою гординю, бажаючи бути рівними Богові. На чолі ангелів, що піддалися спокусі самообожествлення, став *Світлоносний*. Його ім'я стало згадкою про Того, кого він втратив. Відокремившись від свого Божественного джерела, первісного Світла, цей ангел опинився у «темряві кромішній» — пеклі.

Зло з'являється як наслідок бажання стати, як Бог, без Бога і проти Бога. Таким був гріх ангелів, які хотіли поставити себе на місце Бога. Бог з поваги до вільного вибору особи допускає зло, залишаючи шанс для покаяння і повернення до спілкування.

Сатана — єврейською «оскаржувач».

Ісус Христос дає нам приклад як протистояти спокусам диявола. Перебуваючи у пустині сорок днів, Він відкидає усі диявольські спокуси, вказуючи на Бога як єдиного дателя добра.

Тоді Ісус сказав до нього: «Геть, сатано! Написано бо: Господу, Богу твоєму, поклонись і йому єдиному будеш служити» (Мт 4,10).

Архистратиг Михаїл і роль ангелів у житті людини

Яка роль ангелів?

Ангел — з грецької «вісник», «посланець».

Зі Святого Письма довідуємося про важливу роль ангелів у житті людини. Вони є для нас прикладом вірності Богу і допомогою у боротьбі зі злом.

Ангели захищають: Дан 3,49-50; 2 Мак 11,6.

Ангели карають: 1 Мак 7,41; 2 Сам 24,16.

Ангели звіщають: Лк 1,26.

Протягом земного життя кожна людина невпинно веде боротьбу зі злом. Полем битви є людське серце, де народжуються думки, бажання, рішення і вчинки. Для допомоги у цій боротьбі Бог дарує кожній людині ангела-охоронця, який супроводжує її на шляху спасіння.

Часто **людям ангели являються у людській подобі, звіщають Божу волю, вчать спілкуватися з Богом, скріплюють у боротьбі зі спокусами та допомагають піднятися у падіннях.** Зі Святого Письма дізнаємося про імена деяких ангелів і їхній приклад протистояння злу та допомоги людям.

З єврейської: **Михаїл — «Хто, як Бог», Рафаїл — «Бог зцілює», Гавриїл — «Сила Божа».**

Прикладом вірності Богу і протистояння злу є архангел *Михаїл*. Його ім'я наголошує, що Бог — понад усе. У нашому духовному, особистому, сімейному, громадському житті лише в Бозі і з Богом наша перемога. Хто, як Бог, може перемогти зло?

Про ангела *Рафаїла* знаємо, що він зцілив наречену Товії (вчинив її здатною до щасливого подружжя), оздоровив від сліпоти батька Товії (вчинив його здатним бачити не лише видимий, а й невидимий світ). Господь Бог є джерелом повноцінного, щасливого життя людини. Він і сьогодні через своїх посланців зцілює нас.

Не бійсь, Маріє! Ти бо знайшла ласку в Бога. Ось ти зачнеш у лоні й вродиш сина й даси йому ім'я Ісус. Він буде великий і Сином Всевишнього назветься (Лк 1,30-32).

Гавриїл відомий як благовісник, який приніс Діві Марії звістку про вочлочення Божого Сина.

Він нас запевняє, що лише в Ісусі Христі наше спасіння і вічне життя.

З євангельських розповідей довідуємося, що Ісуса Христа в земному житті супроводжували ангели. Ангел приносить вістку Діві Марії і Йосифові про народження Спасителя. Ангели звіщають цю новину й пастухам. Ангели служать Христу після спокус у пустелі, підтримують Його в Гетсиманському саду. Ангели звіщають жінкам мироносицям про воскресіння Христа, вони були присутні й при вознесенні Христа, проголосили учням про його славне знову пришествя.

Херувимською піснею на Божественній Літургії являємо єдність творіння, людей і ангелів. Відклавши усі клопоти, разом з ангелами прославляємо Бога.

Для роздумів

Які аспекти зв'язку видимого і невидимого світу ви відкрили для себе?

Як ви співдієте з Богом у підтримуванні гармонії світу?

Як протидієте злу?

Молитовне читання Святого Письма: Пс 139,1-10

Прочитайте фрагмент Святого Письма, подумайте:

Які слова справили на вас особливе враження?

Що Бог промовляє до вас через ці слова?

Молитва

Ми, херувимів тайно являючи і животворящій Тройці трисвятую пісню співаючи, всяку нині житейську відложім печаль, щоб і Царя всіх ми прийняли, що його в славі невидимо супроводять ангельські чини. Аلیلія, аلیلія, аلیلія.